

Adalimumab (Humira®)

Uw behandelend arts heeft met u gesproken over het gebruik van adalimumab (Humira®). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Het is echter géén vervanging van de bijsluiter. Hebt u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of IBD-verpleegkundige terecht.

Algemeen

Tot nu toe is de oorzaak van de ziekte van colitis ulcerosa niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen. Na het afbouwen van of stoppen met deze medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Uw behandelend arts schrijft adalimumab voor wanneer andere medicijnen niet of onvoldoende hebben geholpen.

Adalimumab is een in het laboratorium vervaardigd eiwit welke TNF α blokkeert. TNF α speelt een belangrijke rol bij ontstekingen zoals bij darmziekte colitis ulcerosa kunnen voorkomen. Het is een geneesmiddel dat de natuurlijke afweer onderdrukt en zo de ontsteking in de darm afremt. Effecten van adalimumab kunnen al binnen een tot twee weken merkbaar zijn. Er zijn echter ook patiënten bij wie de behandeling pas later effect heeft. Adalimumab kan in combinatie met andere medicijnen worden voorgeschreven.

Voor de start

Informeer uw behandelend arts altijd indien er sprake is van één of meer van onderstaande omstandigheden:

- Een infectie op één plaats op uw lichaam (zoals een zweer op uw been).
- Een infectie in uw hele lichaam (zoals griep).
- Een langdurige of steeds terugkerende infectie.
- Een neurologische aandoening (bijvoorbeeld Multiple Sclerose).
- Hartproblemen, zowel nu als in het verleden.
- Gebruik van andere medicatie. Neem altijd een lijstje mee naar uw behandelend arts met daarop alle
- door u gebruikte medicijnen.
- Besmetting met tuberculose in het verleden.

Vorbereiding start Adalimumab

Om de ernst van de ziekte van Crohn e/o colitis ulcerosa verder te beoordelen kan overwogen worden uw ontlasting te onderzoeken op calprotectine. Dit is een ontstekingseiwit die in de ontlasting komt, en een aanwijzing geeft over de ernst van de ontsteking.

Omdat adalimumab het afweersysteem onderdrukt, kunnen bepaalde ziekten plotseling actief worden, bijvoorbeeld tuberculose (TBC) en hepatitis (besmettelijke leverontsteking). Je kunt tuberculose en hepatitis meedragen zonder dat je hiervan klachten hebt. Bij alle patiënten wordt voor de start met adalimumab gekeken of er een vroegere besmetting met tuberculose heeft plaats gevonden. Dit wordt gedaan met een huidtest (Mantoux-test), bloedafname (IGRA) en een röntgenfoto van de longen.

Een eventuele besmetting met hepatitis wordt getest via een bloedafname.

Gebruik adalimumab

Adalimumab wordt een keer per 2 weken via onderhuidse injecties gegeven. In de eerste vier weken wordt adalimumab in een hogere startdosering gegeven. De 1^e keer 160mg (4 injecties), en na 2 weken 80mg (2 injecties). Na deze periode is vanaf week 4 de gebruikelijke dosering 40 mg (1 injectie). Er kan van dit schema worden afgeweken. De injectie wordt door u zelf toegediend of eventueel door uw naaste. U ontvangt instructies van de IBD-verpleegkundige over de zelfinjectietechniek.

U dient adalimumab altijd in de koelkast te bewaren.

Vaccinaties (inentingen)

Vaccinaties zijn minder effectief als u adalimumab gebruikt. Ook als u bent ingeënt voordat u adalimumab begint, bent u mogelijk minder goed beschermd. Hou hier altijd rekening mee.

Vaccinaties met een vaccin dat bestaat uit verzwakte levende virussen of bacteriën, worden ontraden bij gebruik van adalimumab. Denk hierbij aan onder meer een gele koorts-vaccinatie, een Tuberculose-vaccinatie (BCG), een vaccinatie tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of een tyfusvaccinatie. Als een van deze vaccinaties toch nodig is, raadpleeg dan eerst uw arts of de IBD-verpleegkundige.

Pneumokokken vaccinatie.

De pneumokok is een bacterie die vaak voorkomt in de bovenste luchtwegen zonder ziekte te veroorzaken. Omdat u een iets verminderde afweer heeft tegen infecties, heeft u een iets grotere kans dat u ziek wordt van deze bacterie. Wij adviseren daarom een pneumokokken vaccinatie.

In het AMC kan u voor vaccinaties terecht op de polikliniek van het Tropicentrum: 020-56 63800. Een verwijzing kan u aanvragen bij uw arts of IBD-verpleegkundige.

Griep prik

U komt in aanmerking voor de (gratis) griep prik, omdat u een iets verminderde afweer tegen infecties heeft. Hiervoor kunt u bij uw huisarts terecht. De griep prik beschermt u niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

Bijwerkingen

In de bijsluiter die met de adalimumab geleverd wordt, staan alle beschreven bijwerkingen vermeld. Deze kunt u rustig nalezen.

De meest voorkomende bijwerking van adalimumab is het optreden van een reactie op de plek van de injectie. Als deze reactie niet vanzelf binnen een paar dagen overgaat of zelfs erger wordt, neem dan contact op met uw arts.

Verder komen bovenste luchtweginfectie, keelpijn of heesheid, loopneus voor.

Zeldzame bijwerkingen zijn onder andere zenuwaandoeningen en hartproblemen. Neem daarom contact op met uw behandelend arts als u een van de volgende klachten ontwikkelt:

- Moeilijkheden met lopen.
- Afname van het gevoel of tintelingen in de ledematen.
- Wazig zien en/of oogpijn.
- Kortademigheid.
- Gezwollen voeten.
- Gezwollen lymfeklieren.
- Aanhoudend hoesten.
- Plotseling gewichtsverlies.
- Koorts.

- Vermoeidheid.

Contact opnemen

Allergische reacties op adalimumab. Informeer uw arts of IBD-verpleegkundige als u verschijnselen ontwikkelt van een allergische reactie (overgevoeligheid) tijdens uw behandeling met adalimumab

Vertel het aan uw arts of IBD-verpleegkundige als u tijdens of na uw behandeling met adalimumab verschijnselen van een infectie krijgt of deze al heeft. Tot de verschijnselen van een infectie behoren koorts, hoest, kortademigheid, griepachtige verschijnselen, of een branderig gevoel bij het plassen. Als u deze verschijnselen heeft vlak voor dat u de volgende injectie adalimumab moet zetten, neem dan contact op met de IBD-verpleegkundige.

Controles

Voor een veilig verloop van uw behandeling is het noodzakelijk dat u zich houdt aan de poliklinische afspraken die met u worden gemaakt. Ook is het noodzakelijk om regelmatig bloedonderzoek te laten doen. Deze controles zijn nodig om het effect van de behandeling met adalimumab te kunnen volgen. De IBD-verpleegkundige zal u begeleiden bij het starten met de adalimumab. Dit zal zij doen aan de hand van het volgende schema:

Voordat u start met de adalimumab:

- Wordt bloed afgenomen om uit te sluiten dat u hepatitis B en hepatitis C heeft. Wordt een longfoto gemaakt en een mantouxprik gezet, om uit te sluiten dat u tuberculose heeft.
- Wordt ontlasting op ontstekingseiwit (calprotectine) onderzocht.

Nadat u bent gestart met adalimumab wordt er bloed bij u afgenomen op de volgende momenten:

- 2 weken na starten met adalimumab
- 6 weken na starten met adalimumab
- 14 weken na starten met adalimumab

Nadat u bent gestart met adalimumab wordt de ontlasting onderzocht op de volgende momenten:

- 6 weken na de start met adalimumab. Wilt u dus bij de afspraak bij de arts of verpleegkundig in deze week ook een potje ontlasting meenemen

Indien nodig, kan er van dit schema worden afgeweken.

Daarna verzoeken wij u iedere 4 maanden bloed te laten afnemen op het priklaboratorium op Q-0. Maakt u altijd een telefonische afspraak voor de uitslag.

Interacties met andere geneesmiddelen

TNF-blokkerende middelen kunnen voor zover bekend veilig worden gebruikt naast andere geneesmiddelen. De combinatie met andere afweeronderdrukkende medicijnen geeft een verhoogde kans op (ernstige) infecties. Overleg bij twijfel met uw arts

Zwangerschap en Borstvoeding

Als u zwanger wilt worden of borstvoeding wilt geven terwijl u adalimumab gebruikt, raadpleeg dan uw behandelend arts.

Extra aandachtspunten

Operaties of tandheelkundige ingrepen

Vertel het uw arts als u een operatie of tandheelkundige ingreep moet ondergaan.

Vertel het uw chirurg of tandarts die de ingreep uitvoert dat u een behandeling met Humira ondergaat

Hoe krijgt u adalimumab in huis?

Verschillende dure medicijnen, zoals adalimumab, worden niet rechtstreeks vergoed vanuit de zorgverzekering. Uw ziekenhuis, het AMC, is verantwoordelijk voor het verstrekken van het geneesmiddel en begeleiding van de toediening. U moet uw adalimumab zelf ophalen bij de poliklinische apotheek van het AMC. Dit doet u na uw bezoek aan de MDL-arts of IBD-verpleegkundige zodat zeker is dat gebruik van adalimumab nog steeds noodzakelijk en veilig is op het moment dat u een nieuwe voorraad ophaalt.

De poliklinische apotheek en het apotheek servicepunt (ASP) organiseren samen de levering van de medicijnen. U ontvangt een brief waarin staat in welke weken van het komende jaar de medicatie voor u klaarligt. Deze planning valt meestal niet samen met uw afspraken op de polikliniek maag-, darm – en leverziekten. Indien gewenst kunt u contact opnemen met het ASP om dit samen te laten vallen. U kunt dit doen tot circa 3 weken voor het moment dat u de medicijnen zou ophalen, via 020-566 3508

Hoe bewaren?

Bewaar adalimumab buiten het zicht en het bereik van kinderen, bij een temperatuur van 2 tot 8 °C (in een koelkast). U mag adalimumab niet invriezen. Gaat u op vakantie; Eén enkele Humira voorgevulde spuit mag bewaard worden bij een temperatuur tot maximaal 25°C gedurende maximaal 14 dagen. De spuit moet worden beschermd tegen licht. Binnen deze 14 dagen moet u de spuit geïnjecteerd hebben.

Tot slot

- Heeft u lichamelijke klachten, neem dan contact op met uw IBD-verpleegkundige. De IBD-verpleegkundige kan zo nodig overleggen met uw behandelend arts.
- Zijn uw problemen of vragen niet dringend, overleg deze dan met uw behandelend arts tijdens uw bezoek aan de polikliniek.
- Wilt u eerder uw behandelend arts spreken, maak dan een afspraak via de polikliniek Maag- Darm en Leverziekten voor een kort telefonisch overleg. De secretaresse vertelt u dan wanneer u door uw behandelend arts wordt terug gebeld.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de IBD-verpleegkundige. Voor afspraken neemt u contact op met de polikliniek maag-, darm en leverziekten.

Polikliniek maag-, darm en leverziekten

Telefoonnummer: 020-56 63005

IBD-verpleegkundige

Telefoonnummer: 020-56 66690 Email: IBD-verpleegkundige@amc.nl

Spoedeisende Hulp (buiten kantoor tijden en in het weekend). Telefoonnummer: 020-56 63333

Tropencentrum

Telefoonnummer: 020-56 63800

Poliklinische Apotheek AMC

Telefoonnummer 020-566 3508

NB. Vermeld altijd uw patiëntnummer of uw achternaam en geboortedatum.

Noteer hier uw vragen